

Історичні персоналії

Василь-Костянтин Острозький (бл. **1526—1608**)

Український православний князь, культурно-освітній діяч, засновник слов'яно-греко-латинської школи і друкарні в Острозі, противник Берестейської церковної унії.

- **Петро Конашевич–Сагайдачний
(1570-1622)**

Політичний діяч, гетьман реєстрового козацтва, який очолив морські походи козаків на турецькі фортеці Ізмаїл, Трапезунд, Синоп, Кафу, допоміг польському війську розгромити турецьку армію у битві під Хотином.

Петро Моги́ла -
молдавський боярин,
політичний, церковний і
освітній діяч Речі
Посполитої, архімандрит
Києво-Печерського
монастиря з 1627 року,
Митрополит Київський,
Галицький і всієї Русі з
1633 року. Митрополит
Української православної
церкви. Канонізований
Церквою 1996 року.
Заснував Києво-Моги-
лянський коле́гіум.

- **Богдан
Хмельницький
(1595—1657)**

Український військовий та державний діяч, полководець, дипломат, учасник козацько-селянських повстань 1630-х рр., керівник Національно-визвольної війни, засновник Української козацької держави, гетьман України у 1648—1657 рр., установив відносини з Кримським ханством, Молдовою, Московією, Швецією, Трансильванією та ін.

- **Петро
Дорошенко
(1627—1698)**

Гетьман Правобережної України у 1665—1676 рр., обраний 1668 р. гетьманом «обох берегів Дніпра», визнав протекторат Османської імперії над Правобережною Україною.

- **Іван Мазепа
(1639–1709)**

Гетьман Лівобережної України у 1687—1708 рр., уклав Коломацькі статті 1687 р. з Московською державою, брав участь у Другому кримському поході 1689 р., уклав таємний договір 1708 р. зі шведським королем Карлом XII з метою відродження незалежності України.

- **Кирило
Розумовський
(1728—1803)**

Останній гетьман
Лівобережної України,
який прагнув відновлення
автономії України,
розпочав проведення
судової, військової і
фінансової реформ,
розширив права козацької
старшини.

Григорій Савич Сковорода
(1722 — 1794)
видатний український
просвітитель-гуманіст,
філософ, поет і педагог.

“Світ ловив мене та не
спіймав...”

- **Іван
Котляревський
(1769-1838)**

Письменник, представник нової української літератури, автор поеми «Енеїда», п'єс «Наталка-Полтавка» та «Москаль-чарівник», член полтавської масонської ложі «Любов до істини».

Микола Костомаров

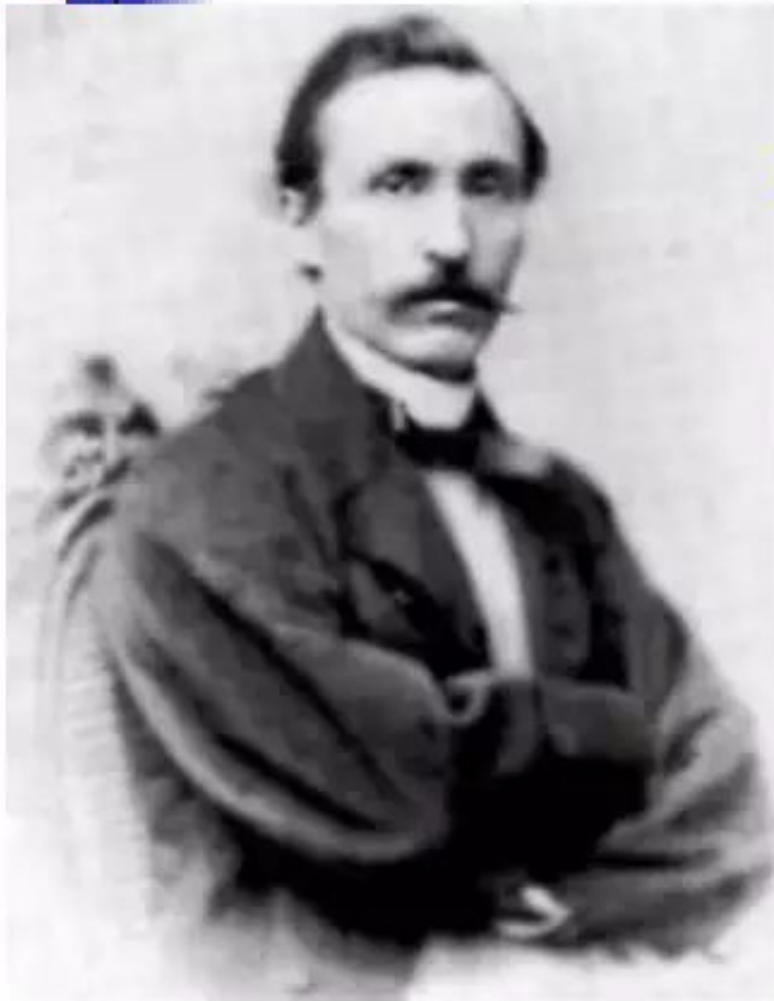
(1817 – 1885)

Історик, письменник, публіцист, археограф, фольклорист, етнограф. Один із засновників Кирило – Мефодіївського братства. Автор його програмних документів. У своїх працях відстоював ідею самостійності української нації, окремішність українського історичного процесу.

Пантелеймон Кулиш

(1819-1897 гг.)

- Писатель, лингвист, историк, публицист. Автор этнографического сборника "Записки о Южной Руси», исторического романа "Черная рада".

Тарас Шевченко **(1814—1861)**

Видатний український поет і прозаїк, художник, автор поетичної збірки «Кобзар» та поеми «Гайдамаки», серії картин «Мальовнича Україна», діяч визвольного руху, можливий учасник Кирило-Мефодіївського товариства.

- **Маркіян Шашкевич (1811 — 1843)**

Український громадський та культурно-освітній діяч, греко-католицький священик, організатор громадсько-культурного об'єднання «Руська трійця», ініціатор і співавтор альманаху «Русалка Дністрова», перекладач українською мовою «Слова о полку Ігоревім».

- **Володимир
Антонович
(1834–1908)**

Український історик,
археолог, етнограф, один із
засновників Київської
громади, голова Історичного
товариства Нестора
Літописця, професор історії
Київського університету,
представник угруповання так
званих хлопоманів.

- **Михайло Драгоманов (1841–1895)**

Український громадсько-політичний діяч, історик, письменник, публіцист, один із засновників громади в Києві, діяч Південно-Західного відділу Російського географічного товариства.

- **Павло Чубинський
(1839–1884)**

Етнограф, поет, громадський діяч, учасник Київської громади, член редколегії газети «Київський телеграф», один із ініціаторів створення Південно-Західного відділу Російського географічного товариства, автор вірша «Ще не вмерла Україна...».

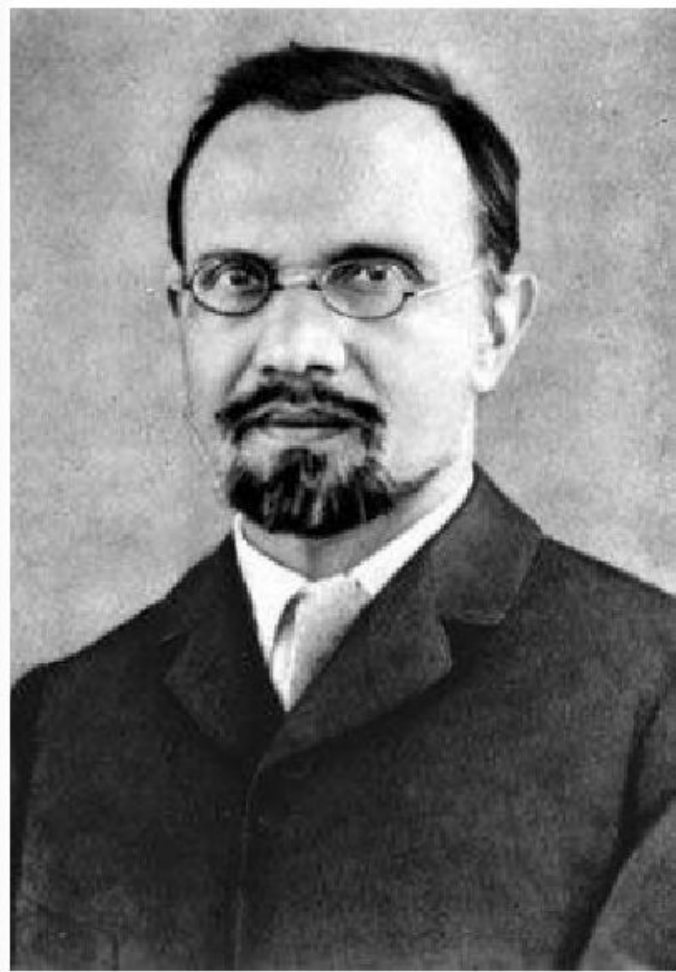
- **Микола Лисенко
(1842—1912)**

Український композитор, диригент, піаніст, автор опер «Наталка Полтавка», «Тарас Бульба», «Різдвяна ніч», творів на тексти Т. Шевченка «Музика к Кобзарю», «Гайдамаки», організатор щорічних шевченківських концертів.

- **Іван Франко**
(1856–1916)

Український поет, учений, громадський діяч, член Наукового товариства ім. Т. Шевченка, один із засновників Української радикальної партії, автор віршів «Каменярь», «Вічний революціонер», повісті «Захар Беркут», драми «Украдене щастя»

- **Агатангел
Кримський
(1871—1942)**

Письменник,
сходознавець, дослідник
історії та літератури Ірану,
Туреччини тощо, історик
української мови та
літератури, автор праць
«Українська граматика»,
«Нариси з історії
української мови»,
професор Київського
університету, один із
засновників УАН.

- **Леся Українка
(Леся Косач-
Квітка)
(1871—1913)**

українська поетеса,
прозаїк, драматург, автор
поетичних збірок «На
крилах пісень», «Думи і
мрії», «Відгуки»,
драматичних поем
«Осінь казка», «Кам'яний
господар», «Лісова пісня»
та ін.

- **Соломія
Крушельницька
(1872—1952)**

Співачка, солістка Львівського оперного театру, виступала на оперних сценах театрів у Петербурзі, Кракові, Варшаві, Парижі, Мілані, виконала близько 60 партій в операх «Запорожець за Дунаєм», «Пікова дама», «Мадам Батерфляй» та ін., виступала с концертами, присвяченими пам'яті

Т. Шевченка .

● **Микола Міхновський** **(1873—1924)**

Громадсько-політичний діяч, основоположник українського націоналізму, автор програми РУП «Самостійна Україна», ініціатор створення УНП, член Української Центральної Ради, один із засновників Українського військового клубу ім. П. Полуботка й Першого українського полку ім. Б. Хмельницького.

● **Андрей Шептицький** **(1865 - 1944)**

Церковний, культурний та громадський діяч, митрополит Української греко-католицької церкви, член Української Національної Ради ЗУНР, прихильник створення незалежної соборної Української держави.

- **Михайло
Грушевський
(1866–1934)**

політичний і державний діяч, історик, голова Наукового товариства ім. Т. Шевченка, завідуючий кафедрою історії України Львівського університету, автор 10-томної «Історії України-Русі», один із співзасновників Української демократичної партії, голова Української Центральної Ради

- **Володимир
Винниченко
(1880-1951)**

Громадсько-політичний діяч,
письменник, автор мемуарно-
публіцистичного твору
«Відродження нації», один із
засновників УСДРП, голова
Генерального секретаріату
Української Центральної Ради,
згодом Директорії УНР.

- **Павло
Скоропадський
(1873–1945)**

Український державний і політичний діяч, генерал-майор, флігель-ад'ютант російського імператора Миколи II, учасник Першої світової війни, командуючий Першим українським корпусом, почесний військовий отаман Вільного козацтва, гетьман Української Держави (1918 р.)

● Євген Петрушевич (1863–1940)

Український громадсько-політичний діяч, депутат австрійського парламенту та Галицького сейму, член Головної української (згодом Загальної української) ради, президент ЗУНР, після проголошення злуки УНР і ЗУНР — член Директорії, прихильник відновлення незалежності ЗУНР після підписання Варшавського договору 1920 р.

Петлю́ра Сі́мон Васи́льович — український державний, військовий та політичний діяч. Організатор українських збройних сил. Член Генерального секретаріату Української Центральної Ради на посаді Генерального секретаря з військових справ (28 червня — 31 грудня 1917[1]). Головний отаман військ УНР (з листопада 1918). Голова Директорії УНР (9 травня 1919 — 10 листопада 1920).

- **Нестор Махно
(1888–1934)**

Український повстанський отаман, один з лідерів анархістського руху. Влітку 1918 р. розпочав боротьбу проти влади П. Скоропадського, у середині грудня 1918 р. він уклав угоду з керівництвом Директорії УНР, яка виявилась недовготривалою. У січні 1919 р. розпочав боротьбу проти денікінців, військ Директорії і Антанти. Кілька разів ішов на зближення з більшовиками. З кінця листопада 1920 р. до серпня 1921 р. Махно вів боротьбу проти більшовицької влади.

- **Олександр Довженко
(1894–1956)**

Письменник, кінорежисер, художник-ілюстратор, один із засновників української кінематографії, працював на Одеській кіностудії, Київській кінофабриці, створив фільми «Арсенал», «Звенигора», «Земля», «Поема про море», автор книги «Зачарована Десна»

- **Євген
Коновалець
(1891–1938)**

Український військовий і політичний діяч, керівник Галицько-Буковинського куреня Українських січових стрільців, полковник Армії УНР, голова УВО, голова Проводу Організації Українських Націоналістів.

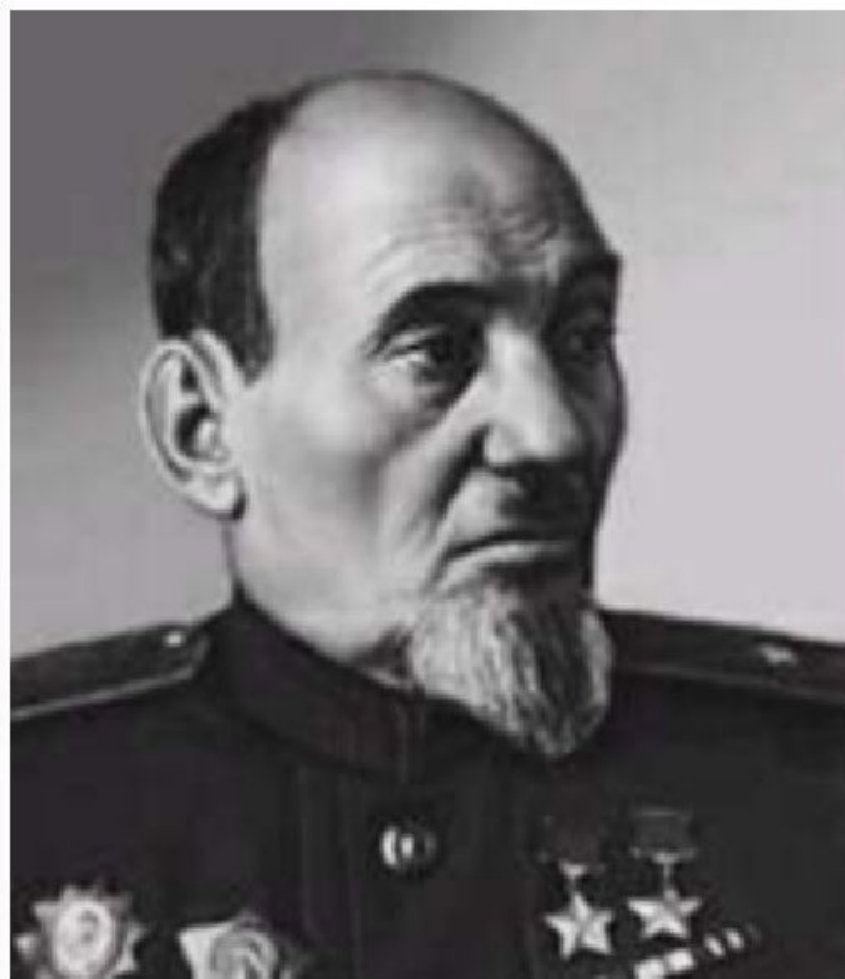
- **Степан Бандера
(1909–1959)**

Український політичний діяч, один із лідерів Організації українських націоналістів, противник польської політики «пацифікації», голова ОУН-Б, прихильник відновлення української державності.

- **Андрій Мельник
(1890–1964)**

Український військовий і політичний діяч, полковник Армії УНР, співзасновник УВО, один із лідерів Організації українських націоналістів, голова ОУН-М, після смерті Є. Коновальця - голова Проводу ОУН, прихильник відновлення української державності.

● Сидір Ковпак (1887–1967)

Український радянський військовий і державний діяч, генерал-майор, учасник Великої Вітчизняної війни, командир Путивльського партизанського загону, пізніше — з'єднання партизанів, яке здійснило Карпатський рейд (1943р.), автор спогадів «Від Путивля до Карпат».

- **Роман Шухевич
(1907–1950)**

Український політичний і військовий діяч, член Організації Українських націоналістів (з 1929 р.), один із організаторів Карпатської Січі — збройних сил Карпатської України (1938 р.), головнокомандуючий Української повстанської армії (1943—1950 рр.).

- **Йосип Сліпий
(1892-1984)**

Український церковний діяч, ректор Львівської духовної семінарії, патріарх УГКЦ, звинувачений у «ворожій діяльності проти УРСР» і засуджений до 8 років ув'язнення (1945 р.), звільнений з ув'язнення й висланий за межі СРСР завдяки виступам відомих політичних діячів країн світу на його захист (1963р.).

Хрущов Микіта Сергійович — перший секретар ЦК КПРС (1953–1964), Голова Ради Міністрів СРСР (1958–1964), Герой Радянського Союзу (1964), тричі Герой Соціалістичної Праці (1954, 1957, 1961), генерал-лейтенант (1943).

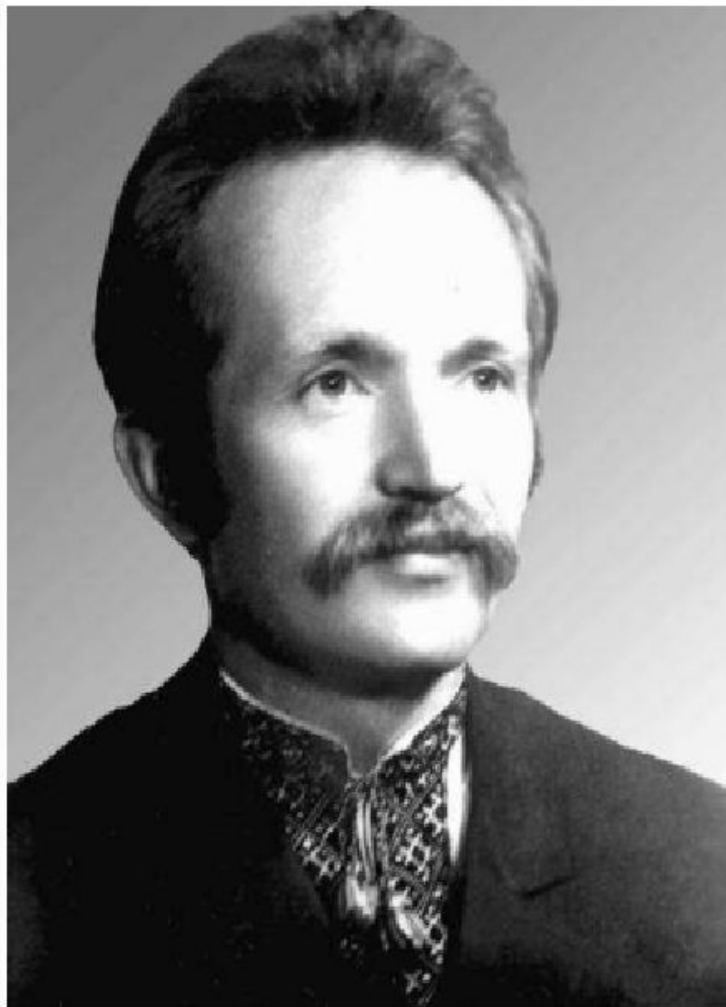
- **Олесь Гончар
(1918–1995)**

Український прозаїк, публіцист, громадський і політичний діяч, учасник Великої Вітчизняної війни, голова правління Спілки письменників України, автор трилогії «Прапороносці», романів «Тронка», «Собор» (1968р.) та ін.

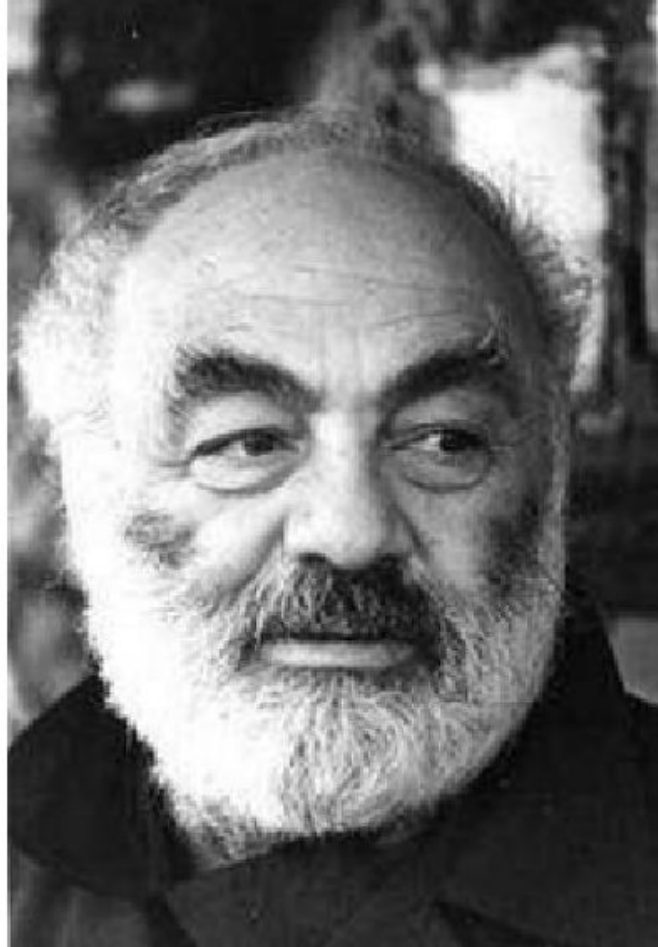
● **Василь Стус** **(1938–1985)**

Український поет, літературознавець, літературний критик, представник «шістдесятників», учасник акції протесту у київському кінотеатрі «Україна» 1965 р., правозахисник, член Української Гельсінської групи, неодноразово заарештований і засуджений за «антирадянську агітацію і пропаганду», помер у таборі для політв'язнів, автор поетичної збірки «Дорога болю», лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка (посмертно)

● **В'ячеслав Чорновіл (1937—1999)**

Український політичний і державний діяч, журналіст, правозахисник, член Української гельсінської групи (1976 р.), неодноразово засуджений за «наклепницьку діяльність на радянський суспільний лад» до ув'язнення, голова Народного Руху України, народний депутат незалежної України, автор книг «Лихо з розуму», «Правосуддя чи рецидиви терору».

- **Сергій
Параджанов
(1924—1990)**

Український і вірменський кінорежисер, народний артист УРСР, режисер фільму «Тіні забутих предків», учасник акцій протесту проти масових арештів інтелігенції у 1960-ті рр., заарештований і засуджений до тривалого ув'язнення, лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка (посмертно).